

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV. Telefon št. 2552. Ljubljana, v soboto, 23. maja 1931. Telefon št. 2552. Štev. 58.

Predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev.

V sredo 20. t. m. se je vršila v sejni dvorani »Trgovskega doma« pod vodstvom zveznega predsednika g. Josipa J. Kavčiča predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev.

Iz poročila zveznega predsednika posnemamo, da je bilo zvezino delovanje usmerjeno v zadnjem času zlasti na prečja vprašanja, ki so se pojavila v naši gospodarski zakonodaji.

Stojimo neposredno pred uveljavljanjem novega obrtnega zakona, pa je Zveza z vso silo delovala, da bi se v čim večji meri ugodilo zahtevam našega trgovstva.

V pogledu socialno političnega zakonodajstva delo v zadnjem času ni napredovalo. Na izpremembi zakona o zaščiti delavcev je zainteresirano zlasti podeželsko trgovstvo, ker bi stopilo s tem v odločilni stadij vprašanje štiriurnega delovnega časa ob nedeljah. Glede novega zakona o socialnem zavarovanju so se vršile konference zbornic, ki so ponovno razpravljale o zakonskem osnutku.

V prometnem oziru ne moremo beležiti nikakih posebnih izprememb. Z našaščajočo krizo je v trgovskih vrstah vedno česče zahteva po znižanju prevoznih tarif, znižanju ležarinskih najemnin, zboljšanju prometnih zvez, z ozirom na znatno znižanje tarif, ki jih je v zadnjem času uvedla Italija, postaja vedno nujnejša potreba po zgraditvi proge Kočevje-Sušak.

V davčno-zakonodajnem pogledu bo priredila Zveza za zvezni občni zbor obširno študijo in s konkretnimi primeri in statističnim materialom ponovila svojo zahtevo po reviziji zakona o neposrednih davkih.

V našem notranjem trgovinskem življenju opažamo znaten zastoj. Po indeksu Narodne banke smo v prvih treh mesecih tekočega leta zopet nazadovali. Položaj se je šele v aprilu nekoliko zboljšal, pa upamo, da bo letošnje živahno stavbo delo poživel nekoliko tudi trgovino.

V organizatoričnem oziru z zadovoljstvom ugotavljamo zboljšanje. Prav polagoma se je pričelo, zlasti radi težkega gospodarskega položaja, trgovstvo vedno bolj zavedati važnosti in namena svoje stanovske organizacije. Kljub temu, da nam manjkajo v organizaciji še mnogi pripomočki, ki bi pospeševali gremijalno delovanje, vendar opažamo na letošnjih občnih zborih večjo živahnost.

Zvezni tajnik J. Kaiser je podal nato poročilo, ki opisuje uvodoma naše trgovinske prilike v I. četrtletju tekočega leta. V letošnjem I. četrtletju je padel izvoz od 1696 milijonov Din v I. četrtletju 1930 na 1159 milijonov dinarjev v I. četrtletju letošnjega leta, to je za 537 milijonov Din. Pa tudi izvoz je znatno nazadoval, in sicer od 1740,5 milijonov dinarjev na 1341 milijonov v I. četrtletju letošnjega leta, to je za 399,5 milijonov dinarjev. Zlasti se je poostрила kriza v lesni trgovini. Izvoz drv je padel v I. četrtletju napram lanskemu I. četrtletju za 37%, izvoz stavbnega lesa za 50%, izvoz lesnih izdelkov pa za 59%. Skupen izvoz lesa izkazuje v I. četrtletju 1931 napram I. četrtletju 1930 padeč za 45 odstotkov.

Poročilo navaja nadalje akcije Zveze v davčnem pogledu in nato obširno razpravlja o določbah, ki jih vsebuje osnutek novega obrtnega zakona. Živahno je bilo delo Zveze glede posejanja zasebnikov po potnikih, skupnega davka na poslovni promet, prodaja alkoholnih pi-

jač lastne polnitve v trgovinah z mešanin in specerijskim blagom, glede trgovanja zadrug in konzumov z nečlani in krošnjarstva. Zveza je podala Zbornici za TOI izjavo radi zakonske ureditve obročnih poslov in intervenirala glede prodaje molitvenikov po župniščih pri kr. banski upravi.

Tajniškemu poročilu je sledila razprava o določitvi in porazdelitvi zvezne doklade za leto 1931. na posamezne gremije. Dosedanja pavšalno odmerjena doklada se je enakomerno porazdelila po 15 Din za člana.

Zvezni predsednik g. Josip Kavčič je v svojem govoru poudarjal, da številno trgovstva pod težkimi gospodarskimi prilikami pada, da so pa nasprotno naloge stanovske organizacije vedno večje in je radi tega potrebno, da morajo imeti organizacije trdnjšo finančno podlago. Porazdelitev doklade na posamezne gremije je bila po osebnem prireditelju navzočih gg. gremijalnih načelnikov odnosno namestnikov soglasno odobrena.

Po sklepu seje se bo vršil zvezni občni zbor 6. in 7. junija t. l. v prostorih Trgovskega doma v Ljubljani, ki naj bo manifestacija slovenskega trgovstva. Na občni zbor so vabljeni vsi trgovci, ki se zanimajo za delovanje svoje stanovske organizacije.

Pri »Raznoterostih« se je razpravljalo o predlogih k predpripravam za zvezni občni zbor in na predlog g. Senčarja o ukinutvi devizne uredbe ter mednarodnega telefonskega kabla, nakar je gosp. zvezni načelnik zaključil jako lepo uspešno sejo.

Od kdaj se sme pobrati zvišana občinska trošarina?

Na konkretno vprašanje, od kdaj sme pobirati občina trošarino, katero je v proračunu za leto 1931. povišala, pojasnjujemo, da sme občina pobirati zvišano občinsko trošarino šele od dne, ko je izšel Službeni list banske uprave, da sme občina pobirati zvišano trošarino. Merodajen je torej za pričetek pobiranja povišane trošarine dan, katerega je bilo v Službenem listu objavljeno, da je bil občinski proračun v pogledu pobiranja trošarin odobren. Za čas, dokler ne dobi občina pravice pobirati povišane trošarine, je smela pobirati tudi v I. 1931. trošarino v izmeri, v kateri jo je pobirala za leto 1930. Na nadaljno vprašanje, kako je pobrati trošarino na zaloge, smo mnenja, da je občina od zalog na dan, ko se prične pobirati povišana trošarina, upravičena pobrati povišano trošarino.

Madjarska dela težkoče našemu tranzitu.

Kakor so dnevniki že javili, je te dni Madjarska ustavila prevoz pošilk iz Jugoslavije čez svoje ozemlje. Gre za 7 vagonov jaje in zaklane živine. Ker transport ni bil namenjen na Madjarsko, nego je bilo blago samo tranzitno, je jugoslovanski narodni odbor jugoslovansko - madjarske gospodarske zbornice mnenja, da se tej pošiljki mora dovoliti neoviran prevoz. Da prepreči take ovi-

Kdaj se pobere skupni davek na vrednost ovojnega materiala.

Neka firma se je obrnila na ministrstvo za finance s predstavko, v kateri je pojasnjevala, da kot lastnica mineralnih vrelcev, odnosno tvorničarka ogljikove kisline prodaja mineralno vodo, odnosno kislino na ta način, da vodo, napolnjeno v steklenice in zavito v slamo, razpošilja v zabojih, ogljikovo kislino pa v železnih sifonih ter da smatra za prodajno ceno odškodnino brez steklenic, zabojev, odnosno železnih sifonov, ker teh ne prodaja, temveč se ji vračajo.

Za pravilno pobiranje skupnega davka je ministrstvo za finance z odlokom z dne 4. maja 1931 pod št. 23017 odločilo, da se mora skupni davek pobirati po fakturni vrednosti blaga, bodisi da je v tej vsebovana samo cena blaga (v predmetnem primeru mineralne vode), kojo se stvarno hoče prodati, bodisi da je v tej vrednosti vsebovana poleg tega tudi odškodnina za ovojni material.

Tako v prvem kakor v drugem primeru se pobira davek po stopnji za blago, katero vsebuje ovoj, nikdar pa ne po stopnji, katera je eventualno določena za ovojni material. Ako je vrednost ambalaže v fakturi posebej zaračunana, se tudi na njo pobere skupni davek po stopnji, ki je določena za blago, če material, iz katerega obstoji ovoj, ne podlega skupnemu davku na poslovni promet. V nasprotnem primeru se na vrednost ambalaže ne pobere davek, razen če je pošiljatelj obenem fabrikant za ovoj porabljenega materiala.

re, je zbornica ukrenila vse potrebno na pristojnih mestih tako za zdaj kakor tudi za bodoče, da se podobni primeri več ne pripete, ker bi ovirali promet in skadili dobre odnose med obema sosednjima državama. Jugoslovanski narodni odbor jugoslovansko - madjarske zbornice upa, da bo njegova intervencija imela popoln uspeh.

SLOVENSKO GOSTILNIČARSTVO ODLOČNO ZA SKUPNE ZBORNICE.

Na zboru delegatov gostilničarskih zadrug iz vse dravske banovine, ki se je vršil ob priliki gostilničarskega kongresa in vinske razstave v Mariboru, so bile soglasno sprejete številne resolucije, o katerih smo že poročali. Na koncu zborovanja pa se je vršila še krajša debata o vprašanju zbornic. Pri tej priliki so delegati gostilničarskih zadrug soglasno zavzeli že ponovno izraženo stališče, da je slovensko gostilničarstvo odločeno za sistem skupnih Zbornic za trgovino, obrt in industrijo, v katerih pa naj se da gostilničarstvu zastopstvo v avtonomnem gostilničarskem odseku. Delegati so obenem izrekli priznanje in zahvalo naši Zbornici za TOI za njeno intenzivno delovanje v korist gostilničarskega stanu.

Vsak smotren gospodar čita »Trgovski list«!

Zato čitaj list redno in priporočaj ga tudi vsem svojim prijateljem!

Diplom. oec. Grampovčan Janko:

Narodni voditelji se oglašajo.

Na mojo študijo v Trg. listu šte. 40, z dne 9. aprila t. l. pod naslovom »Kje je polje zadrugništva?«, se je oglašil v imenu slovenskega zadrugništva g. Vladimir Valenčič, doktor narodnega gospodarstva v »Slovincu« dne 18. IV. t. l.

Ne bom odgovarjal g. Valenčiču; slovenskemu trgovstvu in gospodarstvenikom hočem le pokazati s tem člankom, kako nizko stoji pri nas takozvani moralni barometer in s kakim blatenjem in neobjektivnostjo mora človek računati, ako želi, da bi že končno prišli do jasnosti v problemih, ki zadevajo naše narodno gospodarstvo, naše trgovstvo in nič manj kmeta ter delavca ter tudi naše zadrugništvo.

G. Valenčič priznava (na mojo trditev, da imajo Zadrugne zveze 1600 milijonov vlog in od tega več kot polovico naloženega v bankah), da imajo slovenske zadrugne zveze 110 milijonov dinarjev vlog naloženih v banke. To je kot pravi, skoro ena polovica. Dalje pravi v svojem članku, da je pri zvezah in bankah naloženih 400 milijonov dinarjev vlog, ako so imele slovenske zadrugne zveze v I. 1930., skupaj 230 milijonov vlog in če so bile te vloge samo od zadrug (gotovo pa imajo tudi nezadrugniki pri zvezah svoje naložbe), tedaj je od teh 400 milijonov vlog, ki se nahajajo pri zvezah in bankah ostalo 170 milijonov vlog, ki so naložene v banke. Skupaj bi bilo po g. Valenčiču, naloženega zadrugnega denarja v banke: 110 milijonov od zvez in 170 milijonov od zadrug, tedaj 280 milijonov, in to v sami — Sloveniji. G. Valenčič pa sam trdi, da mu podatki zadrug, zveze slovenskih zadrug, (ki imajo po »Slovincu« šte. 44 od 24. II. t. l., stran 7, 604 milijone vlog) niso znani in tedaj te zveze tudi ni vpošteval.

Kje so pa ostale kreditne zadrugne in zveze izven Slovenije? Saj ima glavni zadrugni savez 34 zvez in 3974 kreditnih zadrug!

Častiti bralci morejo videti, da sem v svoji študiji v Trg. listu šte. 40, z dne 9. aprila t. l. generaliziral zadrugne zveze in nisem pisal slovenske zadrugne zveze. Tam pa, kjer sem mislil na naše lokalne prilike, sem to označil (glej Trg. list, šte. 40 z dne 9. IV. t. l., stran 2, kolona 1, v oklepaju dodatek »našega«!).

Na osnovi zaupnih podatkov in javno objavljenih, morem svojo trditev v polnem obsegu vzdržati. Ne morem pa prehajati v podrobnosti, ker bi znalo škodovati pravemu zadrugstvu, katerega današnji predstavniki v večini pojmujejo tako, kakor bomo videli v kasnejšem citatu g. Valenčiča.

V besedi »Zveza« in »zadruga« se išče dlaka v jajcu. Vsi vemo, da zveze nimajo podružnic, da tedaj ne zbirajo po deželi hranilnih vlog, marveč zadrugne. Vemo pa tudi vsi, da so »zveze« zadrugne in da so podeželske zadrugne članice zadrug-matic! In te zadrugne-članice se imajo ravnati po določilih zadrug-matic in tudi v tem, kam imajo nalagati viške, jim dajejo matice direktive, če teh ne, pa — vzglede!

Sicer pa ne gre za to, o čemur g.

Otvoritev XI. Ljubljanskega velesejma

30. maja ob 10. dopoldne

Valencič piše! Tu gre za tendenco, da se dá združništvu monopol na vseh poljih narodnega gospodarstva.

Vedeti moramo n. pr., ali imajo vinogradniki na bivšem Kranjskem, o katerih se toliko trdi, da preživljajo krizo, kako osrednjo vinarsko zadrugo; vedeti moramo, koliko združne denarja se nahaja od 1.600.000.000 v živinorejskih, mlekarskih, prašičje-rejskih, perutninarskih, jajčnih in drugih zadrugah, ki gredo za dviganjem kmetkega blagostanja! Vedeti pa moramo tudi, koliko je od 1.600 milijonov združnih vlog vporabljenega za snovanje delniških družb itd. Zdržna statistika je v tem pogledu nena. Ničesar nam ne govori, kar bi morala, zgovorna je le tam, kjer nič ne pove.

V kmetjskih produktivnih zadrugah po primeru Danske je spas našega kmeta in tudi kmetkega odtoka v veliki meri! V zanemarjenju tega združništva pa je glavni vzrok naše kmetke krize, ki je potegnila za sabo v krizo še industrijo in povzročila tisoče in tisoče brezposelnih! V tem vidimo tudi glavni vzrok zapuščanja domače zemlje od strani slovenskih kmetjskih deklet in fantov, ker jim doma obstanek ni več zagotovljen!

Ugledni čitatelji vidijo, kako težaven je boj proti tradicionalni nedoslednosti. Vidijo pa naj tudi, kako težak je boj proti ljudem, katerim je združništvo slepomišljenje, zlasti odkar je padla ena največjih slovenskih žrtev, neumrljivi — Krek! Ni bila razprava: »Kje je polje združništva?« pisana proti bistvu Krekove ideologije, kateremu je združništvo služilo kot nekako sredstvo, da dvigne svoj narod materialno in moralno, marveč je bila v soglasju s tem bistvom in dalje gradeča, na dognanjih, katerih Krek ni več doživel. Ni bila to tedaj kritika združništva, marveč kritika pseudo-združništva in ni to odgovor pravim združnim krogom, marveč krogom, katere bi Krek, ako bi vstal iz groba, sam obsojal! Treba je, da se to enkrat pove!

Združne zveze so zadruge, ki imajo tudi svojo avtoriteto nad zadrugami in jih morejo zveze s sankcijami prisiliti na poslušnost!

G. Valencič piše v svoji razpravi: »Die slowenische Genossenschaftsbewegung* na strani 91, spodaj zadnji odstavek: »Alle slowenische Genossenschaftsverbände bestehen heute in der Form der Genossenschaft. Der Verband slowenischer Genossenschaften bestimmt den Zweck des Geldausgleiches in folgenderweise: Der Verband vermittelt unter seinen Genossenschaften und Vereinen den Geldausgleich durch die Pflege der laufenden Rechnung, besonders so, dass er also überschüssigen Gelder seiner Genossenschaften und Vereine verzinslich in laufender Rechnung gewährt, zu welchem Zwecke der Verband auch bei den Nichtmitgliedern Kredite aufnehmen kann und seine Geldüberschüsse bei den Unternehmungen, welche zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichtet sind, anlegen darf.«

Iz tega je čisto jasno razvidno, kdo daje »inicijativo« za nalaganje odvisnega denarja zadrug-članic v — banke!

Gospod Valencič v svojem članku v »Slovencu« dne 18. IV. t. l. pravi med drugim: »... Pač pa vemo mi drugačne stvari glede konzumnih zadrug, kot pa jih ve g. Grampovčan. V zadnjem času je neki ljubljanski konzum v kraju blizu Ljubljane otvoril svojo poslovalnico. Komaj je bila otvorjena, že so trgovci javno z ogla-

si razglasili, da bodo koncem leta dali 3% povračila od nakupljenega blaga. Dokler ni bilo konzumne zadruge v vasi, se na povračilo ni nihče spomnil. G. Grampovčan bo mogoče dejal, da je brez pomena, toda konzumentom pa to ni vseeno.«

Brez vsakega komentara pripišem, potrjujoč le vse kar sem v Trgovskem listu 9. IV. t. l. napisal o naših konzumnih, sledi citat g. Vlado Valenciča iz prej imenovane njegove razprave, na strani 101 spodaj zadnji odstavek:

»Die Konkurrenz unter den Kaufleuten auf dem Lande ist gross genug, die Preise sind angemessen und durch Konsumvereine ist keine Verbilligung zu erwarten. Auch befinden sich die privaten Händler noch deswegen im Vorteil, weil sie vorwiegend mit eigenen Mitteln arbeiten, während die Konsumvereine aber mit fremden.« (Podčrtal jaz.)

Gospod Valencič piše nadalje na strani 88 omenjene razprave:

»Die Genossenschaft wird den genossenschaftlichen Ideen untreu; die Inhaber der Hauptgeschäftsteile haben sie ganz in ihren Händen und betrachten sie als ein gewöhnliches Erwerbsunternehmen. Wenn es einmal so weit ist, dann fallen alle Rücksichten fort, es wird nur der grösste Gewinn erstrebt. Die Gewinnsucht wird so gross, dass man auch von risikoreichen Spekulationsgeschäften nicht zurückschreckt... Diese kapitalistische Bewegung in unserem Genossenschaftswesen ist heute leider sehr stark. Sie äussert sich schon in den Umwandlungen von Genossenschaften in Aktiengesellschaften. Es ist merkwürdig genug, dass der von dem Vater des slowenischen Genossenschaftswesens Mihael Vošnjak gegründete Vorschussverein in Celje als erster diesen Weg gegangen ist. Diese Entwicklung hat ihren Einfluss auch auf die Raiffeisengenossenschaften. Viele von diesen haben ihre Geschäfte auf verschiedene Gebiete ausgedehnt, welche bis jetzt nicht gepflegt wurden...« (Podčrtal jaz.)

Čudne, meni nerazumljive so te predpostavke, katerih se gospod Valencič poslužuje sedaj, tem bolj čudne, ker so mu prejšnje služile kot nedvomni aksiom za »znanstveno razpravo«.

Tem bolj pa me osupnejo v istem delu na strani 136 zapisane besede:

»Es ist aber eine Frage in unserem Genossenschaftswesen, die noch immer auf ihre Lösung wartet und die trotz allen Bemühungen um keinen Schritt weit gekommen ist. Das ist die Frage der zentralen Organisation der Genossenschaften. Die grosse Zersplitterung, die da herrscht, die Vergeudung der wirtschaftlichen Kräfte, die die Folge kleiner Genossenschaftsverbände ist das häufige Gegeneinanderarbeiten, das auch bei den Verbänden vorkommt, die objektiv gleiche Ziele verfolgen und gleiche Interesse vertreten, alles das lässt uns eine Reorganisation wünschen. Diese wäre aber nur unter einer Bedingung zu erreichen, unter der Bedingung, dass das slowenische Genossenschaftswesen mit seiner Tradition bricht, in welcher es aufgewachsen war und seine politische Einstellung aufgibt...« (Podčrtal jaz.)

Končno pravi g. Valencič, »da takega kritika kot je g. Grampovčan, z vso upravičenostjo odklanjamo!«

Spoštovani čitatelji naj izvolijo sami zavzeti v tem pogledu svoje stališče!

Zame je jasno, da je pri nas nujno potrebna reforma sociološko-ekonomske osnove in da tudi javna morala zelo šepa, ker tudi individualna ni na višini!

S tem zaključujem polemiko.

Carinske ugodnosti za hotelsko industrijo.

Ker se često dogaja, da vlagajo lastniki ali upravniki hotelov, pensionov, zdraviliških (letoviških) domov, sanatorijev, okrevališč in počitniških domov svoje prošnje za oprostitev carine prekasnito in ne prilože prošnji vseh dokumentov, ki so potrebni po zakonu in pravilniku o carinskih ugodnostih za hotelsko industrijo, se opozarja na naslednje opombe odseka za turizem ministrstva trgovine in industrije:

1. Prošnja na ministrstvo trgovine in industrije je predložiti odseku za turizem in sicer vsaj tri tedne prej, v primerih točke 2 in 3 § 3 zakona (domi humanitarnih ali profesionalnih društev in hoteli v krajih, ki niso kopališča ali klimatski ali turistični kraji) mesec dni prej. Ker mora biti prošnja priložena tudi faktura, je treba, da jo uvozniki zahtevajo od dobavitelja blaga mesec dni prej, nego se blago odpremi. Ta čas je potreben za rešitev prošnje v ministrstvu trgovine in industrije in ministrstvu financ, ker se more potrdilo industrijsko-obrtnega oddelka izdati šele na podlagi izjave odseka za turizem in izjave tehničnih strokovnjakov.

2. Prošnja in priloge (faktura, prepis fakture in dva seznama materiala, eventualno slike in načrti pri instalacijah) je kolkovati po predpisih, faktura, prepis fakture in sezname materiala morajo biti lastnoročno overjeni od uvoznika.

3. Priporoča se, da prilože uvozniki svoji prošnji za ministrstvo trgovine in industrije takoj tudi po predpisih kolkovano prošnjo za ministrstvo financ, odeljenje carin, kateri je treba priložiti še dva seznama materiala, po predpisih kolkovana in lastnoročno overjena.

4. Za vsa pojasnila glede carinskih ugodnosti naj se uvozniki obračajo na svoje strokovne organizacije, odnosno zadruge, katerim je odsek za turizem poslal zadostno število pravilnikov.

5. V vprašanih evidence in drugih podatkov glede teh prošenj se uvozniki lahko obrnejo na »Središnji svet gostioničarskih združenj« v Beogradu, Kraljice Natalije ulica 14, ali na družbo »Putnik« a. d. v Beogradu.

Iz ministrstva trgovine in industrije, odseka za turizem.

Iz naših organizacij

Uradni dan sreskega gremija trgovcev v Celju za člane-trgovce v gornjegrajskem srezu se vrši v torek dne 26. maja 1931 in sicer od 9. do 12. ure v Gornjemgradu v posebni sobi gostilne M. Šar b ter popoldne od 14. do 16. ure v Mozirju v posebni sobi hotela »Pri poštk«. Načelstvo.

Kako naj si to razlagamo?

(Dopis iz trgovskih krogov.)

Okrajni cestni odbor brežiški (odsek v Sevnici) je razpisal ljudsko delo na banovinskih cestah za binkoštno nedeljo od 8. ure dalje na cesti Rajhenburg—Videm. Prebivalstvo že itak godrnja nad obveznostjo, katera se mu je naložila, dejstvo pa, da se ga sili k cestnemu delu na binkoštno nedeljo, pa ga naravnost ogorča. Poleg tega pa se razglašajo, da se vrši ljudsko delo za leto 1930., dasi je cestni odbor pokrtil vse stroške, katere je imel v tem letu za vzdrževanje cest z cestnimi dokladami, ki tudi niso bile nizke. Predno se delajo pozikusi s takimi stvarmi, bi bila dolžnost cestnega odbora, da pojasni tistim, katerih se tiče, na poljuden, razumljiv način, kakšen pomen in namen ima kuluk in zakaj ga cestni odbor zahteva. Lokalni faktorji poznajo razpoloženje prebivalstva in vedeti bi morali, da lepa beseda lepo mesto najde. Naj bi ljudi poučili in ogorčenje bi bilo gotovo odpadlo, ali se vsaj zmanjšalo, ne gre pa, da se nevolja še stopnjuje s tem, da se razpisuje ljudsko delo na — binkoštno nedeljo. — Trgovci.

Po svetu

Tudi Amsterdam je znižal obrestno mero, in sicer od 2½ na 2%. Doseđanja obrestna mera je veljala od 24. jan. t. l.

Mednarodni kartel žarnic, obstoječ od leta 1925, dalje, je podaljšan za 20 let.

Philipps, podjetje žarnic v Amsterdamu, izplačuje za preteklo leto samo 6% dividendo proti 21% za leto 1929.

Standard Oil of New Jersey izkazuje za preteklo leto 42 milijonov dolarjev čistega dobička proti 121 milijonom v prejšnjem letu in izplačuje na delnico dividendo 1.65 dol. proti 4.65 dol. za leto 1929.

Moravska banka je imela v preteklem letu nad 29 milijonov Kč čistega dobička proti 9 milijonom v letu 1929., a izplačuje zopet le 4% dividendo ali 16 Kč. Zasleduje zelo previdno kreditno politiko in močno jači rezerve.

Zunanja trgovina Ogrske izkazuje za prvo letošnje četrtletje napram lanskemu prvemu četrtletju v uvozu padec od 198 na 143 milijonov pengö, v izvozu od 218 na 130 milijonov. Lani je bila aktivna za 20 milj. pengö, letos je za 13 milijonov pasivna.

Burmah Oil Co razdeljuje 22½% dividendo proti 30% v preteklem letu.

Zgube Zveze hmeljarjev v Zateu in okolici (Češka) se po redukcijah v pridelovanju itd. cenijo v zadnjih letih na 280 milijonov Kč.

Trg konoplje je po poročilu iz Odžacev v Vojvodini še zmeraj živahen. Za inozemstvo ne pridejo večje množine v poštev, ker morejo kmetje prodati svoje blago domačim predelovalcem.

Francoska playbna družba Messageries Maritimes ne bo iz čistega dobička 4.600.000 frankov izplačala nobene dividende proti 6 odstotkom lani ob čistem dobičku 6.100.000 frankov.

Dohodki velikih angleških železnih družb bodo letos najbrž zopet padli. Že dosedaj so za 5.750.000 funtov manjši kot so bili lani ob tem času.

Avstrijska Bronz-Boveri d. d. bo izplačala za preteklo leto 12-odstotno dividendo, to je 12 šilingov; lani je bila dividenda 14-odstotna.

Izvoz piva iz Češkoslovaške je bil v prvem letošnjem četrtletju za 40 odstotkov manjši kot v prvem lanskem četrtletju (35.776 hl proti 59.174 hl). Glavni vzrok je več kot polovični padec izvoza v Nemčijo (21.789 hl proti 45.537). Stevilke nam tudi pravijo, da je Nemčija daleko na prvem mestu med odjemalci češkoslovaškega piva.

Rusija hoče uvoziti v Kitajsko na leto 15 milijonov galon petroleja po prodajni ceni maksimalno 0.80 dol., dočim je sedanja prodajna cena 1.25 dol.

Rusi so naročili v Češkoslovaški zopet za 96 milijonov Kč blaga (žico, cevi, tračnice, kotle za elektrarne itd.). Od pričetka leta so naročili Rusi v Čsl. že za 500 milijonov Kč blaga.

Znižanje obrestne mere v Angliji ima po listu »Financial Times« svoj vzrok v nenormalnih mednarodnih razmerah in v prevelikih množinah razpoložljivega kapitala. Znižanje kaže faktično nesposobnost industrije, da bi izrabila od bank ji na razpolago stavljenе kredite.

Žitno pridelovalno zemljo v Kanadi hočejo omejiti za 7%. Torej se bo pričelo isto kot v Evropi s hmeljem.

Cena bakra je zopet padla in je določena sedaj z 9.525 cents. Na prostem trgu so trgovali že po 9.50 cents. Razni z velikimi stroški delujoči rudniki hočejo svoj obrat v poletnih mesecih sploh postaviti.

XI. velesejem v Ljubljani se bo vršil od 30. maja do 8. junija. Z velesejmsko legitimacijo je dovoljen 50-odstoten popust na železnici. Naj nikdo ne zamudi ogledati si te velike, krasne prireditve, ki presega vse doseđanje. Rekordno število domačih in inozemskih tovarn razstavi najrazličnejše blago. Zlasti opozarjamo na oddelke tekstila, usnja, papirja, pohištva, strojev, kovin, poljedelskih strojev, moderne higijene, kunccev in umetniške razstave. Legitimacije se dobe pri Putniku, denarnih zavodih, trgovskih organizacijah, železniških postajnih blagajnah itd. in direktno od velesejmskega urada.

* G. Valencič vprašuje v »Slovencu« 18. IV. t. l., kakšnih virov sem se posluževal. Da ne bo zmede, se bom poslužil to pot njegovih znanstvenih predpostavk v njegovi razpravi: »Die slowenische Genossenschaftsbewegung. Dissertation der Rechts- und Wissenschaftlichen Fakultät der Universität Zürich zur Erlangung der Würde eines Doktors der Volkswirtschaft von Vladimir Valencič«.

Jubilej 25 letnega obstoja Saveza trgovaca v Zagrebu.

Zveza trgovcev Savske banovine v Zagrebu je proslavila prošlo nedeljo na svečan način 25 letnico obstoja in delovanja. Slavlje se je vršilo v veliki dvorani Trgovskega doma. Vršila se je ob tej priliki svečana glavna skupščina, katero je otvoril predsednik g. Ernest Grünwald. Prisotni so bili zastopniki banske uprave, Zbornice TOI, stanovskih organizacij in v velikem številu trgovstvo. Poslana je bila udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, nakar je predsednik Grünwald v obširnem govoru podal sliko današnjih gospodarskih prilik, podčrtajoč velike težave, v katerih se nahaja celokupna trgovina.

Po predsednikovem govoru je podal zvezni tajnik g. dr. Benko Juhn daljše poročilo o delovanju zveze, ki je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Nato se je izvršila volitev nove uprave. Z vzklikom je bil izvoljen novi odbor s predsednikom Grünwaldom na čelu.

Ob koncu zborovanja je tajnik

Zbornice TOI g. dr. Fleischer čestital zveznemu tajniku g. dr. Juhnu za njegovo požrtvovalno in vztrajno delovanje. V imenu tovarišev iz zborničnega tajništva mu je izročil v spomin na 25 letnico zveze zlato cigaretno dozo. Lep akt tovarištva so navzoči navdušeno pozdravili.

Nato je predsednik zaključil svečano sejo.

Zvezni predsednik, predsedništvo in zlasti tudi tajnik g. dr. Juhn so o priliki zasluženega jubileja prejeli čestitke od mnogih naših stanovskih organizacij in korporacij. V imenu Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo je čestital predsednik g. dr. Fran Windischer, ki je v četrtek osebno tolmačil želje, ki jih ima slovensko trgovstvo za prospeh in procvit Saveznega delovanja.

Čestitkam se pridružuje tudi »Trgovski list« ter kliče vzorni organizaciji ob tej priliki: Vivat, crescat, floreat!

Delež držav na zunanji trgovini Jugoslavije.

Pretekle dni smo brali o najrazličnejših projektih in predlogih, kako naj se gospodarstvo Evrope uredi in se mu dajo novi temelji. Zato je dobro, če pogledamo, kakšne količine blaga je Ju-

goslavija v zadnjih letih izvozila v razne države Evrope in kaj je dobila od tam.

V uvozu Jugoslavije so bile glavne države odstotno takole udeležene:

	1927	1928	1929	1930	1. četrt- letje 1931	Diferenca 1927-1931
Avstrija	19:50	17:29	17:43	16:80	15:32	-4:18
Nemčija	12:34	13:61	15:64	17:50	18:05	+5:71
Češkoslovaška	19:20	17:89	17:50	17:60	17:13	-2:07
Italija	12:90	11:99	10:84	11:25	12:00	-0:90
Ogrska	4:91	6:63	6:46	6:00	4:80	-0:11

Vidimo, da je v dobavah za Jugoslavijo utrpela v letih 1927 do 1931 največje izgube Avstrija in daleč zadaj Češkoslovaška, kateri sledita Italija in slednjič Ogrska. Nasprotno je pa mogla dvigniti Nemčija svoj izvoz v Jugoslavijo skoraj za 6 odstotkov. Nemčija dobavlja danes v Jugoslavijo odstotno za polovico več blaga nego ga je dobavljala leta 1927. To je velik uspeh Nemčije, zlasti če pomislimo, da je n. pr. uvoz Francije v Jugoslavijo ostal s 4 odstotki skoraj isti in da so druge države utrpeli veliko škodo. Dočim je bila leta 1927

Avstrija med dobavitelji Jugoslavije na prvem mestu, tik pred češkoslovaško, je stopila leta 1928 na njeno mesto Češkoslovaška, ki je obdržala to mesto tudi še v naslednjih letih 1929 in 1930. A že leta 1930 je bila Nemčija Češkoslovaški tik za petami in jo je v prvem letošnjem četrtletju potisnila na drugo mesto. Navedene države dobavljajo v Jugoslavijo do 70 odst. njenega uvoza.

Če se ozremo na izvoz Jugoslavije v imenovanih letih, dobimo sledečo sliko, v odstotkih jugoslovanske zunanje trgovine:

	1927	1928	1929	1930	1. četrt- letje 1931	Diferenca 1927-1931
Avstrija	22:64	17:90	15:63	17:70	14:73	-7:91
Nemčija	10:60	12:10	8:52	11:70	13:44	+2:84
Češkoslovaška	11:35	8:99	5:38	8:20	9:31	-2:04
Italija	24:84	25:06	24:88	28:30	27:66	+2:82
Ogrska	7:63	8:80	6:80	7:20	6:55	-0:78

Tu je razmerje nekoliko drugačno. Italija je še zmeraj najboljši odjemalec Jugoslavije in odkupi Jugoslaviji v zadnjih letih dobro četrtino njenega izvoza ali pa vsaj četrtino. To v Jugoslaviji tudi upoštevajo in je bila menda prav zato udeležba Jugoslavije na velesejmu v Milanu tako velika. Kakor vemo, so naši razstavniki živine in perotnine v Milanu prav dobro zaključili in so dobili mnogo prvih daril. Avstrija je v izvozu Jugoslavije še zmeraj na drugem mestu, kot je bila leta 1927; a dočim je bila tedaj Italiji prav blizu, se je sedaj umaknila daleč nazaj in je bila v pr-

vem letošnjem četrtletju samo še za dober odstotek jugoslovanskega izvoza pred Nemčijo. Češkoslovaška, ki je bila leta 1927 na tretjem mestu med odjemalci Jugoslavije, je že v naslednjem letu to mesto odstopila Nemčiji in je tudi še danes na četrtem mestu, dočim je bila enkrat medtem, leta 1929, celo na petem mestu za Ogrsko. Nemčija je s četrtega mesta leta 1927 prišla leta 1928 na tretje mesto in ga ima še sedaj, a je že blizu Avstrije in se zdi, da bo kmalu na drugem mestu. V izvozu Jugoslavije fungirajo gori označene dežele več kot 70 odstotkov.

10.000-kilometerska avtomobilska tekma.

Veliko zanimanje v sportskih krogih vzbuja vztrajnostna vožnja nemškega avtomobilskega kluba, ki se vrši te dni, t. j. od 21. maja do 6. junija t. l. in ki, pasira v dneh 2. in 3. junija tudi Jugoslavijo. Dolgost cele proge znaša 10.255 kilometrov, katero morajo prevoziti manjši vozovi v 16 dneh, torej dnevno 670 km in veliki vozovi v 13 dneh, t. j. 800 km dnevno. Vsak avtomobilist-sportnik pa bo vedel ocenjevati vztrajnost take vožnje, ki zahteva od vozača, kakor tudi od voza dnevnega tako veliko kilometražo. Vožnja je porazdeljena v 9 etap in ne pozna nobenega nočnega počitka, tako da bodo morali vozači, ako hočejo predpisano etapo prevoziti, sedeti noč in dan za volanom. Edinole v Rimu je določen enodnevni odmor. Organizacijo te tekmovalne vožnje je prevzel na našem ozemlju Avtomobilski

klub kraljevine Jugoslavije. Da se po možnosti olajša vsem tekmovalcem naporena vožnja, je postavil Autoklub na najbližjih in najugodnejših cestah orientacijske table in sicer od naše meje pri Sušaku do Dubrovnika (kjer je kontrola časa), od Dubrovnika preko Bosne v Zagreb (kontrola številke), čez Varazdin—Čakovec na ogrsko mejo.

K tej vztrajnostni tekmi se je priglasilo 100 vozačev s svojimi vozili. Tekmovalci so porazdeljeni po jačini konstrukcije voz in vsebini cilindraže voza, v dve skupini, in sicer v skupino I, v katero se vpoštevajo vozove lažje konstrukcije do 2000 ccm vsebine. Ti avtomobili nosijo številke od 1 do 42, nadalje v skupino II, pod katero se razumva avtomobile močnejše konstrukcije s preko 2000 ccm cilindraže. Vozovi skupine II so označeni s številkami od

43 do 100. Manjši vozovi, skupine I, so se odpeljali iz Berlina 3 dni pred odhodom voz II. skupine, po pravilih se pa morajo vozovi obeh kategorij vrniti ob istem času dne 6. junija v Berlin.

Program celotne 10.000 km vztrajnostne vožnje je sledeči: Berlin, cilj 0 km skupina I: odhaja 21. maja ob 5. uri, skupina II. 24. maja ob 9. uri.

Zeneva 1180 km: skupina I: 22. maja ob 23. uri, skupina II 25. maja ob 18. uri.

San Sebastian, 2120 km: skupina I: 24. maja ob 8 in pol uri, skupina II: 26. maja ob 20. uri.

Lizabona, 3285 km: skupina I: 26. maja ob 2. uri, skupina II: 28. maja ob 6. uri.

Barcelona, 4625 km: skupina I: 28. maja ob 2. uri, skupina II: 29. maja ob 19 in pol uri.

Rim (odpočitek), 6080 km: skupina I: 30. maja ob 6. uri, skupina II: 31. maja ob 13. uri.

Odhod iz Rima: skupina I: 31. maja ob 10. uri, skupina II: 1. junija ob 17. uri.

Monakovo 7055 km: skupina I: 1. junija ob 9. uri, skupina II: 2. junija ob 9. uri.

Dubrovnik, 8270 km: skupina I: 3. junija ob 17. uri, skupina II: 4. junija ob 8. uri.

Budimpešta, 9325 km: skupina I: 5. junija ob 7. uri, skupina II: 5. junija ob 14. uri.

Berlin, cilj, 10.255 km: skupina I: 6. junija ob 16. uri, skupina II: 6. junija ob 16. uri.

Skupno bodo torej tekmovalci prevozili 10.255 km in sicer vozači I. skupine v 16 dneh in 11. urah ter vozači II. skupine v 13 dneh in 8 urah.

Skozi Sušak bodo tekmovalci privozili in sicer skupina I: v popoldanskih urah dne 2. junija, skupina II. pa dne 3. junija prilično v popoldanskih urah.

Kontrola časa v Dubrovniku se bode vršila na dvorišču garažne tvrdke Race & Co. in sicer za skupino I dne 3. junija ob 16. ure 46 min. za skupino II. pa 4. junija od 7. ure 46 min. To kontrolo časa bode izvršila splitska sekcija Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije. Vozačem, ki bodo prispeli dovolj rano na ta cilj, bode omogočeno, da se tu nekoliko odpočijejo.

Kontrola številke vozačev v Zagrebu bo izvedena pred Avtomobilskim klubom, Sekcija Zagreb, Zrinjski trg 19, in sicer je predvideno, da privozi skupina I v noči od 3. na 4. junija ter skupina II v večernih urah istega dne.

Od tu bodo tekmovalci nadaljevali svoje naporno potovanje proti Budimpešti in dalje na cilj proti Berlinu.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi ob leke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Kje se dobe sejmske legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega XI. ljubljanskega velesejma od 30. maja do 8. junija po Din 30—prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, prosvetna društva, tujskoprometne ustanove in večje železniške postaje Dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada ljubljanskega velesejma. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma.

VIKTOR MEDEN

veležganjarna, tvornica likerjev, ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač
Ljubljana, Celovška c. 10

Avtomobilska razstava na letošnjem XI. ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 30. maja do 8. junija, bo res impozantna. Svoje avtomobile in motocikle razstavljajo največje tovarne Amerike, Avstrije, Čehoslovaške, Francije, Italije in Nemčije. Razstavljene bodo sledeče znamke: Auburn, Chrysler, Ford, International-Harvester, Chevrolet, G. M. C., La Salle, Oakland, Pontiac, Truck, Austro Fiat, Opel, Saurer, Skoda in Tatra, Bugatti, Peugeot, Renault, Fiat B. M. W., Brennabor, Mercedes-Benz, Wanderer.

OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!

Naloge trgovine.

Dr. M. Mirkovic je spisal knjigo »Trgovina i unutrašnja trgovinska politika«, iz katere posnemamo sledece:

1. Ekonomske naloge trgovine.

Trgovina izvršuje nekoliko važnih ekonomskih nalog s tem, da posreduje med proizvajalci in konsumenti, odvezmajoc prvemu njegove proizvode ter stavljajoc jih drugemu na razpolago pod ugodnejšimi pogoji, kakor bi bil v stanu organizirati producent in konsument ta proces izmenjave dobrin in pravic razpolagati z dobrinami.

1. Prihrani producentu napore, katere bi moral pretrpeti v svrhu organizacije prodaje svojih produktov. Poljedelski producent, obrtnik in industrijalec, ki obračajo glavno pažnjo proizvodnji, so v toliko več vezani na ugodnosti posredovanja s pomočjo trgovine, v kolikor je njih gospodarstvo in podjetje manjše. Producenti ne morejo najti prav vsakega konsumenta. To nalogo izvršuje trgovina. Ona išče in najde konsumenta, vzbuja v njem željo po proizvodu, obvešča ga o koristi dobrin, katere nudi. Ta naloga iskanja konsumenta in obveščanja je postala važna v trgovini zlasti v dobi razvoja masne proizvodnje, kadar je mogel mehanizem brez težkoč in večjih ekonomskih žrttev proizvajati v kratkem času ogromno število enakih izdelkov gotove dobrine in to dosti hitreje kot prej človek. Ker pa so konstantni stroški (stroški za nabavo strojev) ostali isti ali skoro isti brez ozira na to, ali se proizvaja malo ali veliko število izdelkov iste dobrine, radi tega je čisto naravno, da je rentabilnost podjetja bila vse večja, čim bolj se je povečavalo število s strojem izdelanih produktov. Radi tega je podjetnik moral gledati na to, da proizvaža čim več in to radi rentabilnosti same, kakor tudi radi zmanjšanja proizvodnih stroškov posameznega izdelka. Vsaka nova tehnična iznajdba je povzročila povečanje proizvodnje. Za povečane količine proizvodnje, je bilo treba najti konsumente. Organizacija prodaje te povečane industrijske proizvodnje je prevzela trgovina, uporabljajoc pri tem najraznovrstnejša sredstva, s katerimi bi se pridobili konsumenti za proizvedene predmete.

2. Prihrani trud konsumentu pri iskanju proizvodov. Tako neposrednemu konsumentu proizvedenih dobrin kakor tudi predelavcu surovin, so ugodnosti, ki jih trgovina nudi, zelo potrebne. Za prvega je že to na prvi pogled tako. Potrošnja vsakovrstnih vsakdanjih dobrin bi bila onemogočena, če bi vsak konsument bil primoran nabavljati si te dobrine neposredno pri proizvajalcu. Pa tudi predelavska podjetja (industrije), katere rabijo na tisoče vsakovrstnih surovin, pomožnega materiala, mazil, tehničnih predmetov, pogonskega materiala, pisarniških potrebščin itd., niso v stanu nabavljati si ves potreben material neposredno pri proizvajalcu. Organizacija nabave vseh teh predmetov neposredno pri proizvajalcu, bi bila za industrijska podjetja

še manje ekonomska, kakor ustanovitev velike komercialne organizacije za prodajo proizvedenih produktov. Predmeti, katere potrebuje industrija v svrhu predelave, so take različni, da mora biti njih nabava poverjena specijalnim trgovskim podjetjem. S tem da prihrani trud tako proizvajalcu kakor potrošaču, vrši trgovina posredovanje med osebami in podjetji — interpersonalno posredovanje.

3. Izvršuje koncentracijo povpraševanja. S tem da trgovina organizira prodajo proizvodov in jih stavi na razpolago konsumentom, izvršuje v gotovi meri celokupni pregled povpraševanja in obvešča proizvajalce o količini povpraševanja ter o okusu in željah konsumentov. Na ta način se vzpostavlja do gotove meje zveza med potrošači in proizvajalci, ki je sicer prekinjena z forsiranjem obrtno proizvodnje in obrtno-mestnega gospodarstva. Industrijski in poljedelski proizvajalci zaznajo, četudi posredno, za želje potrošačev, njihovo ekonomsko sposobnost, okus in navade. Na ta način upliva trgovina na racionalizacijo proizvodnje in na prilagajevanje proizvodnje potrebam potrošnje.

4. Izravnavna ponudbo in povpraševanje. — Upliva na cene. V trgovini prihaja do izravnave med ponudbo in povpraševanjem. Trgovina proučuje položaj na tržiščih, vodi pri tem račun o razpoložljivih dobrinah, določuje meje, do katerih more ponudilec znižati cene in mejne cene, do katerih potrošec še lahko kupi zaželjeno dobrino. S tem da prenaša dobrine iz kraja, kjer jih je mnogo, a kjer je manjše povpraševanje, na kraj, kjer jih je manj, toda je po njih večje povpraševanje, se trgovina trudi, da dostavi dobrine vedno potrošaču ob pravem času in v potrebnih količinah. To velja za posredovanje med proizvajalci in potrošači ne samo med različnimi kraji, nego tudi za posredovanje med različnimi osebami, gospodarstvi ali podjetji na raznih krajih istega okoliša (interlokalno posredovanje).

5. Hrani blago v skladišču. Trgovina zbira proizvode od proizvajalcev v času proizvodnje, torej ko je teh dobrin v izobilju, jih hrani, pripravlja ter zbira v skladišču za čas, ko jih proizvajalec ne bo mogel proizvajati ali dostavljati. To velja zlasti za proizvode organske proizvodnje. To premagovanje vremenskih nepravilnosti v svrhu zalaganja z blagom (intertemporalno posredovanje) upliva pozitivno tudi na primerjanje cen, izmena na izenačitev cen med različnimi časovnimi razdobji. V času, ko je blaga v izobilju, povečuje že vsako povpraševanje po blagu možnost povečanja cen. Blago, katero je na razpolago v izobilju, se ne troši neekonomski. Ponudba tega blaga v času, ko ga proizvajalec nima več, povečuje možnost za znižanje cen, katere so se dvignile previsoko radi nezadostne množine iskanega blaga.

6. Kreditiranje potrošnje. Vloga trgovine v iskanju in najdbi konsumentov se ne končuje že s samim obveščanjem. Proizvod, katerega trgovina nudi, napravi tudi pristopnega konsumentu. Trgovina najde pri tem pogoje, ki bodo konsumentu olajšali nabavo zaželenega blaga, a med temi pogoji je tudi prodaja blaga na upanje, ki privlačno vpliva na konsumenta s tem, da mu da daljši rok za plačilo ali pa dovoljuje odplačevanje v manjših obrokih v daljši dobi. Na ta način je omogočena prodaja ne samo vsakdanjih dobrin, življenjskih potrebščin, obleke, obutve, oprave in knjig, ampak tudi prodaja surovin za industrijo, pogonskega materiala, tehničnih predmetov in tudi tovarniškega blaga. Ker se trgovina spušča v iskanje možnosti za finansiranje potrošnje in ker veže deloma sama, deloma potom kapitala proizvajalca na daljši rok, radi tega trgovina že v naprej vpliva na ustvarjanje stabilnih odnošajev v proizvodnji in potrošnji, prevzemajoč pri tem znaten del rizika za slučaj sprememb, pretresljajev, depresije in krize v bodočem gospodarskem razvoju.

II. Splošni kulturni značaj trgovine.

Pomen trgovine se javlja istočasno tudi v nalogah, katere izvršuje v obtem kulturnem razvoju človeštva. S tem, da izživlja potrebe tam, kjer prej sploh obstojale niso, da prinaša konsumentom dobrine, katere mi prej sploh poznali nismo, da olajšuje prodajo dovršeno izdelanih predmetov, bolj praktične nošnje, obutve, oprave itd., vpliva trgovina tudi na splošni nivo življenja gotovega kraja, države, navade in kontinenta in s tem tudi na razvoj civilizacije.

V krajih, kjer se je pojavil nekoč trgovec, je bil to dogodek, ki je prinašal ljudem glasove v drugih običajih, življenju drugih narodov, o dobrinah, ki se druge proizvajajo ter o načinu njihove proizvodnje. Trgovina je bila prva med vsemi gospodarskimi poklici, ki je vplivala na gradnjo suhozemskih potov in vzdrževala promet na suhem in na morju; ona je vplivala na ustanovitev mest, sejmov, na ustanovitev trgovinskih naselbin v drugih državah, širila poznavanje tujih krajev, tuje jezika, pisave, zakonov, prava, ustanov in pridobitev v proizvodnji. Ni samo slučaj, da so bili trgovci ali trgovski posredniki prvi nositelji civilizacije in napredka v raznih državah ter da so ustanovitelji obeh dveh srbskih dinastij v začetku 19. stoletja.

PRIVREDNI ADRESAR KRALJEVINE JUGOSLAVIJE.

Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja vse interese, da je te dni izšel »Privredni adresar Kraljevine Jugoslavije«, ki ga je s sodelovanjem vseh gospodarskih zbornic izdal Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri ministru trgovine in industrije. Adresar vsebuje na 446 straneh velikega formata naslove vseh industrijskih podjetij, ki so porazdeljeni na 17 raznih skupin, dalje izvoz, tvrdk, porazdeljenih na 15 skupin ter importirjev v 14 skupinah, končno vseh denarnih zavodov, špedicij, carinskih posrednikov, prometnih podjetij, borznih senzalov i. t. d. ter gospodarskih organizacij za celo kraljevino. To je prva službena točna in zanesljiva publikacija adresnega materiala za celo državo ter bo kot taka nedvomno vsem pridobitnim krogom dobrodošla, to tembolj, ker so dosedanja privatni adresarji, ki so jih izdajali razni reklamni zavodi, že zastareli in tudi glede naslovnega materiala netočni. Naroča se pri Zbornici za TOI in stane v trdem povezu 100 Din, odnosno s poštnino 107-50 Din ter se nabava vsem zainteresentom toplo priporoča.

Razdelitev blagovnih skupin na ljubljanskem velesejmu.

Kakor smo že poročali, je razstavni prostor za predstojajoči XI. velesejem v Ljubljani že popolnoma zaseden in je tudi že izvedena porazdelitev prostora po edinim tvrdkam-razstavljalcem.

V paviljonu E je nameščena stanovanjska oprema, pohištvo, glasbeni instrumenti in na polodprtem prostoru plutovina in zamaški, čolni, pleteno pohištvo, vozovi in drugi kolarski izdelki.

V paviljonu F je nameščena strojna industrija (stroji za obdelovanje lesa, ključavničarje, kleparje, kovače), tiskarski stroji, pletilni stroji, mesarski stroji, poljedelsko orodje, fina mehanika in na polodprtem prostoru tudi razni stroji, turbine, stavbeni material in keramična industrija.

V paviljonu G je nameščena vsa kovinska industrija, kovine in izdelki iz kovin (železo, jeklo, cink, baker, svinec, medenina), mlinski stroji, elektrotehnika, kemična industrija, avtomobili in na polodprtem prostoru poljedelski stroji, stroji za mlekarstvo (separatorji itd.), kotli za žganjekuho in hladilni aparati.

V pav. H. je nameščena živilska industrija, parfumerija, pisarniške potrebščine, pisalni in računski stroji, šivalni stroji, kolesa, kožuhočinarstvo. Na polodprtem prostoru živilska industrija, galanterija in bižuterija.

V paviljonu J so nameščeni avtomobili in radio in na polodprtem prostoru motorna kolesa in kolesa.

Ljubljanska borza

Tečaj 22. maja 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-82
Berlin 1 M	13-510	13-540
Bruselj 1 belga	—	7-9026
Budimpešta 1 pengő	—	9-9059
Curih 100 fr.	1093-80	1096-80
Dunaj 1 šiling	7-9675	7-9965
London 1 funt	275-84	276-64
Newyork 1 dolar	56-57	56-77
Pariz 100 fr.	221-16	223-16
Praga 100 kron	—	168-30
Trst 100 lir	296-27	298-27

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo**

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

Izložba avtomobilov na letošnjem XI. ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija. Kako se je razvil zadnja leta tudi pri nas avtomobilizem in v kakšni meri, da so si avtomobilske razstave ljubljanskega velesejma stekle tradicijo in zaupanje, se vidi iz tega, da bo letošnja avtomobilska razstava zavzela tak obseg kot še nobeno leto doslej.

**Smotreni trgovci in industrijci
čitajo vse dobavne razpise, ki
jih redno prinaša naš list. Do-
bav potom javnih licitacij se
more udeležiti vsak trgovec in
vsak producent! Čitajte in ne
opuščajte ugodnih poslovnih
prilik, ki Vam jih nudijo ude-
ležbe na javnih licitacijah!**

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik (Srbija) sprejema do 1. junija t. l. ponudbe glede dobave stekla za okna. — Direkcija drž. železarne Vares-Majdan sprejema do 3. junija t. l. ponudbe glede dobave 1800 kg čistega bakra in 30.600 kg pšenične moke. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 4. junija t. l. ponudbe glede dobave Pressmann-papirja. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede dobave kvadratnega in okroglega jekla, 8 komadov dežnih plaščev in 4 škripcev. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 12. junija t. l. pri Upravi drž. monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu, glede dobave raznega maziva, bencina in petroleja. — Dne 11. junija t. l. pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu glede dobave platnenih tlačnih cevi. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja sodov. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 4. junija t. l. ponudbe glede prodaje 60 komadov sodov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja starih avtomobilov se bo vršila potom ustmene licitacije dne 11. junija t. l. pri Auto-komandi II. armijske oblasti v Sarajevu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zgradbe silosa v Ljubljani se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 8. junija t. l. pri Inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoj pa pri istem oddelku.)

Čevljarji si zamorejo na letošnjem XI. velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 8. junija nabaviti vse, kar rabijo v svoji stroki. N. pr. vsakovrstno usnje, kremo za usnje, olje za stroje, lesene in železne želje, pasto za brušenje nožev, rinčice, vsakovrstne stroje za predelavo usnja, stroje za čiščenje spodnjih delov čevljev, stroje za izdelovanje igel za pritrjevanje spodnjih podplatov, čevljarje stroje sploh. Vse to so izdelki samo prvovrstnih, solidnih tovarn.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V MARIBORU,
dne 15. maja 1931.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. 18 do 20, II. 14 do 16, III. 8 do 12, jezika svežega 16 do 20, vampov 5 do 10, pljuč 4 do 8, ledvic 16 do 18, možganov 20, parkljev 4 do 5, vimena 5 do 10, loja 2 do 11 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 25 do 35, II. 12 do 18, jeter 20 do 25, pljuč 16 do 20 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 14 do 25, sala 14 do 15, črevne masti 10, pljuč 8 do 10, jeter 8 do 12, ledvic 20, glave 8 do 10, nog 6 do 7, slanina sveže 12 do 15, papricirane 18 do 20, prekajene 18 do 20, masti 16 do 18, prekajenega mesa 16 do 24, gnjati 24 do 28, prekajenih nog 6 do 7, prekajenega jezika 18 do 30, prekajene glave 8 do 10 Din.

Drobnica: 1 kg kozličjega mesa 22 do 25, 1 kom. kozlička 50 do 100 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih klobas 20 do 30, debrecinskih 14 do 25, brunšviških 16 do 20, pariških 25 do 28, posebnih in safalad 24 do 25, hrenovk 25 do 28, kranjskih 32 do 35, 1 kom. prekajenih 4 do 5, 1 kg mesenega sira 25 do 28, tlačenk 16 do 20, salame 80 do 100 Din.

Kože: 1 kom. konjske kože 150, goveje 8 do 9, 1 kg telečje kože 17, svinjske 7, gornjega usnja 65 do 90, podplattov 60 do 65 Din.

Perutnina: 1 kom. piščanec majhen 15 do 20, večji 25 do 40, kokoši 30 do 45, race 30 do 40, purana 60 do 90, zajca domačega, majhnega 10, večjega 35.

Ribe: 1 kg krapov 22, morskih rib 18 do 40 Din.

Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 2 do 3, smetane 12 do 14, 1 kg surovega masla 36 do 40, čajnega masla 44,

masla kuhanega 44, ementalnega sira 60 do 80, polementalnega 24 do 30, trapistnega 20 do 28, grojskega 25 do 28, tilsitskega 30 do 32, parmezana 80 do 100, 1 kg sirčka 7 do 8, 1 jajce 0.75 do 1 Din.

Pijače: 1 liter vina novega 8 do 14, starega 16 do 26, piva 9, 1 stekl. piva 5 do 5.50, sodček piva (25 l) 150, 1 liter žganja 36 do 44, rum 36 do 56, sadje 4 do 5, 1 pokalica 1.50 do 2.50.

Kruh: 1 kg belega kruha 4, črnega 3.50, 1 žemlja 0.50 Din.

Sadje: 1 kg črešenj 36 (italij.), jabolk 12 do 18, posušenih sliv 9 do 12, 1 limona 0.50 do 1, 1 pomaranča 1.50 do 3, 1 kg rožičev 6 do 8, smokev 7 do 12, dateljnov 40, mandeljnov 42 do 56, orehov

8, luščenih 30 do 32, rozin 14 do 24, maka 10 do 12 Din.

Krma: 1 q sena 120 do 140, otave 150 do 160, slame 60 do 65 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave I. 40 do 90, II. 40 do 52, pražene I. 44 do 96, II. 44 do 56, čaja 60 do 250, soli 2.50 do 2.75, popra celega 40 do 60, mletega 44 do 60, cimeta 54 do 60, paprike 30 do 60, testenin 7 do 11, marmelade 18 do 36, pekmeza 10, medu 13 do 20, sladkorja v prahu 13.50 do 14.50, v kristalu 12 do 12.50, v kockah 13.50 do 14, kvasa 34 do 40, škroba pšen. 12 do 20, rižvega 16 do 24, riža 4 do 19, kisove kisline 45 do 50, kisa navadnega 2 do 3, visnkega 3.50 do 8, olja olivnega 16 do 20, bučnega 12 do 14, špirita denat. 5

do 10, mila 12 do 17, sode 1.80 do 2, ječmenove kave 10 do 15, cikorijske 16 do 24 Din.

Žito: 1 kg pšenice 1.90 do 2.50, rži 1.80 do 2.50, ječmena 1.70 do 2, ovsa 2 do 2.80, koruze 1.50 do 2, prosa 1.50 do 2.50, ajde 1.75 do 2, fižola 1.75 do 3.50, graha 12 do 14, leče 10 do 14 Din.

Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 120 do 145, mehkih 90 do 110, 50 kg premoga trboveljskega 40 do 45, velenjskega 24 do 28, 1 kg oglja 1.50 do 2, koksa 0.75 do 1, 1 liter petroleja 7, bencina 7, 1 kg karbida 7, sveč 14 do 32 Din.

Mlejski izdelki: 1 kg pšenične moke 0.0g 3.25 do 3.50, 0 3.20 do 3.50, št. 1 3.10, št. 2 3 do 3.25, št. 4 2.90 do 3, št. 5 2.60 do 3, št. 6 2.50 do 2.75, št. 7 1.60

do 2.50, ržene moke I. 3 do 3.40, II. 3, prosene kaše 3.50 do 4, ječmenčka 3.30 do 12, otrobov 1 do 2, koruzne moke 1.50 do 2, koruznega zdroba 2.35 do 3.75, pšeničnega zdroba 3.60 do 4, ajdove mke št. 1 5 do 6, št. 2 3.50 do 5, kaše 5 do 7 Din.

Zelenjava: 1 kom. salate glavnote 1 do 3, 1 kupček regrata 1, motovilca 1, radiča 1, 1 kom. karfiola 6 do 14, 1 šopek špargljev 6 do 12, 1 kupček špinacije 1, 1 kupček graha v stročju 10 do 12, 1 šopek peteršilja 0.25, zelene 1 do 4, zelenjave za juho 5 do 6, 1 kg česna 18, čebule 5 do 6, 1 kom. pora 0.50, 1 kom. korenja 1, 1 koleraba 1 do 4, 1 kg krompirja 1 do 1.50, hrena 16, zelja kislega 4.50 do 5, repe kisle 2 Din.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

Brzoiavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Ljubljana Zaloge špirita, raznega žganja in konjaka. Mlini za dišave. Dunajska cesta 33 Mineralne vode. Črna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Ceniki na razpolago

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
zrealno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Tel. 23-43
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSLEK

SLOVENIA TRANSPORT

Železniško-carinsko, špedicijsko in transportno podjetje

Ljubljana, Miklošičeva 21

MEDNARODNI TRANSPORTI
PREVOZI — PRESELITVE

Telefon 27-18

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ul. 13

Telefon št. 2110

Rač. pošt. hran. 11.612

parna destilacija esenc, eternih proizvodov itd.

priporoča: raznovrstne naravne sadne soke in sadne marmelade

Priporočamo Vam

PUCH-KOLESA

ki so vedno priznane odlične! Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri trdkli

IGN. VOK LJUBLJANA : KRANJ : NOVO MESTO

I. Slanovic

splošno ključavničarstvo
Ljubljana, Gajeva ulica 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijelno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno poniklovana.

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tlom od glav. kolodvora Carinsko skladišče. Mesne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Brezobrestna posojila „JUGRAD“

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35/I.

Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko, Uradne ure od 8.—12. in 14.—18.

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.
Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE „UNION“, LJUBLJANA

PIVOVARNA IN SLADARNA
Tovarna za špirit in kvas
v Ljubljani I poštni predal 45.

priporoča svoje izborne izdelke, in sicer: svetlo in črno pivo v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisti rafinirani in denaturirani špirit.

PODRUŽNA PIVOVARNA
v Mariboru

Telefon: Ljubljana 2310 in 2311 — Maribor 2023
Brzoiavi: Pivovarna Union Ljubljana — Maribor

T

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Ljubljana, Gregorčičeva 23

Telefon 25-52

TISKARNA MERKUR

Lastna knjigo-veznica

Kraljevina Jugoslavija

Mednarodno stabilizacijsko 7% posojilo v zlatu iz leta 1931

v nominalnem znesku :

Francoskih frankov 1.025.000.000 = dolarjev Zedinj. amer. držav 40.158.525.225 = funtov šterlingov 8.251.958-13-8, 4 = švicarskih frankov 208.126.307-40 = holandskih forintov 99.907.324.41 = švedskih kron 149.850.827.225 = čehoslovaških kron 1.355.400.396-25 = belg 288.817.269.65 = zlatih stabiliziranih dinarjev 2.280.141.510.

To mednarodno posojilo je izdano na podlagi določil zakona z dne 14. maja 1931. v cilju izvršitve programa denarne stabilizacije in ekonomskega razvoja Kraljevine, sprejete tega od kraljevske Jugoslovanske vlade ob sodelovanju Narodne banke Kraljevine Jugoslavije.

Emisijo tega posojila izvršijo :

v Franciji:

Banque de l'Union Parisienne iz Pariza;

v Čehoslovaški:

Živnostenska Banka iz Prage;

v Švedski:

Aktiebolaget Kreuger & Toll iz Stockholma;

v Jugoslaviji: Državna Hipotekarna Banka, Beograd.

v Svici:

Société de Banque Suisse iz Bazela in
Crédit Suisse iz Züricha-a;

v Holandiji:

MM. Mendelssohn & Co., Amsterdam in
Neederlandische Handel-Maatschappij N. V.
iz Amsterdama;

Emisija v Jugoslaviji ima 50.000 obveznic v nominalnem znesku fr. frankov 50.000.000. Ali 111.226.400 stabiliziranih dinarjev po vpisni ceni

87-50%

odnosno 875 francoskih frankov ali 1.946-50 dinarjev po obveznici z obrestmi od 1. junija 1931., plačljivih pri vpisu.

V kraljevini Jugoslaviji vršijo vpisovanje:

Državna hipotekarna banka in vse njene podružnice; **Narodna banka kraljevine Jugoslavije** in vse njene podružnice; **Poštna hranilnica** in vse njene podružnice; **Privilegovana agrarna banka** v Beogradu in sledeči denarni zavodi:

v Beogradu:

Beogradska Zadruga
Beogradska Trgovačka Banka
Vračarska Zadruga
Generalna Banka za Trgovino in Industrijo
Zanatska Banka
Izvozna Banka
Jadransko-Podunavska Banka
Činovnička Banka

v Leskovcu:

Leskovačka Centralna Banka

v Novem Sadu:

Trgovačka i Obrtna Banka
Gradska Štedionica

v Sarajevu:

Banka Gajret
Gradska Štedionica
Zemaljska Banka
Srpska Centralna Privredna Banka

v Subotici:

Opšta Kreditna Banka
Opšta Privredna Banka
in vse podružnice označenih bank.

v Zagrebu:

Prva Hrvatska Štedionica
Gradska Štedionica
Jugoslovenska Banka
Jugoslovenska Udružena Banka
Srpska Banka
Hrvatska Kreditna Banka

v Dubrovniku:

Dubrovačka Trgovačka Banka

v Ljubljani:

Zadružna Gospodarska Banka
Hranilnica Dravske banovine
Kreditni Zavod za Trgovino in Industrijo
Ljubljanska Kreditna Banka
Mestna hranilnica

v Splitu:

Bračko-Amerikanska Banka
Gospodarska Štedionica
Prva Pučka Dalmatinska Banka

v Celju:

Celjska posojilnica

Vpis se obavlja od 18. maja 1931. do zaključno 6. junija 1931.

Državna Hipotekarna banka si rezervira pravico zaključiti vpis po potrebi tudi prej.

Pogoji emisije:

Posojilo bo izdano v obveznicah na donosilec v nominalni vrednosti po 1.000.—, 5.000.—, 10.000.— in 25.000.— francoskih frankov. Obveznice tranš, izdanih v raznih državah, bodo v vsem enake. Vse obveznice bodo istega tipa in uživajo iste pravice in prerogative brez ozira na mesto njihovega vpisa, narodnosti in osebo vpisnika.

Obresti 7% se bodo plačale donosilec v šestmesečnih enakih kuponih, 1. junija in 1. decembra vsakega leta. Prvi kupon zapade 1. decembra 1931. Izplačilo dospelih kuponov se bo vršilo po želji imetnikov v mestih emisije v odnosnem nacionalnem denarju.

Vse obveznice bodo amortizirane v toku 40 let, počevši od 1. junija 1932., bilo v polnem nominalnem znesku potom letnih žrebanj, bilo potom odkupa na borzi, v koliko bi bil kurs obveznic izpod paritete, oziroma se pri tem na vrednost tekočega kupona. Jugoslovenska vlada ima počevši od 1. junija 1936. pravico, da odkupi po nominalnem znesku bilo vse obveznice, bilo en del, kakor tudi da vrši izredne amortizacije potom odkupa na borzi. Objavljanje števil izžrebanih obveznic se bo vršilo preko »Službenih novin«. Amortizirane obveznice se bodo izplačale po želji imetnikov v mestih emisije v odnosnem nacionalnem denarju.

Plačilo kuponov in izplačilo obveznic se bo vršilo v Kraljevini Jugoslaviji brez odtegovanja za kake državne ali samoupravne davščine, takse in davke, tako sedanjih kakor tudi bodočih.

Kot garancija za to posojilo bodo služili celokupni čisti dohodki Uprave Državnih Monopolov s pravico prvenstva za ona posojila, ki so bila prej izdana.

Kuponi, ki ne bi bili predloženi v izplačilo v teka petih let, računajoč od dneva njihovega roka, zastarajo v korist državne blagajne. Za amortizirane obveznice je rok zastarelosti 30 let, računajoč od dneva roka njihovega izplačila.

Natančnejša obvestila in prospekte glede tega posojila dajejo vse banke, ki jim je poverjeno vpisovanje.

Državna hipotekarna banka.